

ГОВОР КАО ОДСУСТВО РАЗГОВОРА: У ПРИЛОГ ПРОУЧАВАЊУ АНДРИЋЕВЕ КОНЦЕПЦИЈЕ КЊИЖЕВНОГ ЈУНАКА¹

Институт за књижевност
и уметност, Београд

Кључне речи: говор, разговор, Андрић, проза, дијалог, *Госпођица*, субјекат.

Апстракт: Рад разматра мотив одсуства разговора у прози Ива Андрића, указујући на то да његови јунаци успостављају дискурсе моћи и сопствене локације у времену и простору кроз избегавање непосредне вербалне интеракције са саговорником или било какве размене говора представљене у Андрићевим текстовима. Ауторка уочава ову врсту поступка у групи приповедака насталих у различитим контекстима и, нарочито, Андрићевом роману *Госпођица*, који посебно тематизује одсуство размене мисли и информација међу ликовима као кључ рањивости људског постојања. Текст указује да, поступком грађења ситуација у којима јунак по правилу „не саслуша” никада заиста оног другог, или уопште и не разуме смисао речи оног другог, Андрић ствара интровертне моделе романескних сусрета, доказујући суштинску немогућност разговора, договора или уговора међу људима, којима иначе владају невидљиве силе колективног искуства и појединачни ирационални појери. У тексту се, такође, истиче и то да Андрић људску јединку литерарно обликује као недостатну, недовршену и рањиву, градећи лепоту својих јунака не као централних фигура дискурса моћи, већ пре као детаља шире слике о свету као бурном и непредвидивом контексту.

¹ Рад је настао у оквиру пројекта „Културолошке књижевне теорије и српска књижевна критика“ (178013), који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.